

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Jonstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm|| Insectorvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCCLXVIII.

VD18 90529197

Register

urn:nbn:de:gbv:45:1-11095

INDEX

IN HISTORIAM NATVRALEM DE INSECTIS IOHANNIS IONSTONI,

Medicinae Doctoris, prior numerus Historiae descriptionis paginam seu
locum indicat, posterior Tabulam Iconismi demon-
strat.

A	
<i>Anelyta Bipennia.</i>	Pag. 61.
<i>Betetipennia.</i>	
<i>Quadripennia.</i>	
<i>membrañacea.</i>	1.
<i>farinacea.</i>	38.
<i>Anthrenus.</i>	136.
<i>aquaticus.</i>	201.
<i>Apis, Nomen, t. 1.</i>	<i>Descriptio, Locus, 2.</i>
<i>Generatio, 3.</i>	<i>Vetus, Aetas, 5.</i>
<i>Volutus, 5.</i>	<i>Volatus, 50.</i>
<i>Odoratus, Auditus, Antipathia Morbi,</i>	
<i>5. Ingenium, 6.</i>	<i>Vetus, Differentiae.</i>
<i>Apis amphibia.</i>	11.
<i>Aqua mulsa.</i>	15.
<i>Araneus, tab. 18.</i>	<i>Nomen, Descriptio, Locus, Vi-</i>
<i>etus, Generatio, 140.</i>	<i>Antipathia, Ingenium,</i>
<i>141. Documenta et Remedia, Vetus, Differen-</i>	
<i>tiae.</i>	142.
<i>Ascarides.</i>	196.
<i>Asellus, Nomen, 180.</i>	<i>Descriptio, Generatio, 88.</i>
<i>Asellus arvensis.</i>	136.
<i>Asillus, t. 10.</i>	<i>Nomen, Descriptio, Natura, 77.</i>
<i>Differentiae.</i>	78.
<i>aquaticus s. marinus.</i>	201.
<i>Attelabus.</i>	201.
<i>arachnoides.</i>	202.
<i>Aureliae Aldrovandi.</i>	179. t. 22.
<i>Axacouillia.</i>	188.
B,	
<i>Bestiola alata Moufeti.</i>	92.
<i>Blattae, Nomen, Descriptio, Vetus, Differentiae.</i>	116. t. 16.
<i>Bombylius.</i>	59.
<i>Bombycis Æmulus Temisti dictus.</i>	180.
<i>Bombycum historia.</i>	164.
<i>Bombyx.</i>	164. t. 22. 23.
<i>Bruchus.</i>	87. t. 11.
<i>Buprestis, t. 16.</i>	<i>Nomen, 110. Descriptio, Locus,</i>
<i>Vetus, Venenum, Differentiae.</i>	111.
<i>Buprestis Dodonaei vera.</i>	93.
C,	
<i>Cantharides, t. 16.</i>	<i>Nomen, Descriptio, Locus,</i>
<i>Vetus, Generatio, Documentum, 107.</i>	<i>Vetus, 108.</i>
<i>Cantharides aquatica.</i>	201.
<i>Cera, Nomen, t. 2.</i>	<i>Descriptio, 19. Locus, Na-</i>
<i>tura, Differentiae.</i>	20.
<i>Chrysalis.</i>	60.
<i>Cicada, Nomen, 30. t. 11. 12. 13.</i>	<i>Descriptio, Locus, 114.</i>
<i>Vetus, 31. Generatio, Aetas, Cantus,</i>	
<i>32. Natura, Vetus, Differentiae.</i>	33.
<i>aquatica.</i>	201. t. 12.
<i>Rondeletii.</i>	92.
<i>Cicindela, t. 16.</i>	<i>Nomen, Locus, 113. Generatio,</i>
<i>Vetus, Differentiae.</i>	114.
<i>Cimex, Nomen, Descriptio, 125. t. 3.</i>	<i>Locus, Ge-</i>
<i>neratio, Fuga, Vetus.</i>	126.
<i>Cimices sylvestres.</i>	34. t. 17.
<i>Genera varia.</i>	35.
<i>Congener Tauri volantis Brasiliensis.</i>	106. t. 16.
<i>Corculus.</i>	201.
<i>Cossi.</i>	188.
E,	
<i>Coyayhoal.</i>	Pag. 181.
<i>Crabrones, t. 1.</i>	<i>Nomen, Descriptio, Locus,</i>
<i>Vetus, Generatio, 28. Antipathia, 29. Vetus 30.</i>	
<i>Cucujus.</i>	112.
<i>Cuchiplityl.</i>	188.
<i>Culex, t. 10.</i>	<i>Nomen, Descriptio, Locus, 79.</i>
<i>Cibus, Generatio, Natura, Remedia, 80. Vetus,</i>	
<i>Differentiae.</i>	81.
<i>Curculio.</i>	180.
F,	
<i>Ephemeron musca.</i>	78.
<i>Erucae, t. 19. 20. 21.</i>	<i>Nomen, Nutrimentum,</i>
<i>Generatio, Natura, 151. Vetus, Damnum,</i>	
<i>Remedia.</i>	152.
<i>glabrae Moufeti.</i>	152. t. 19. 20.
<i>hirtutae densioris pili Moufeti.</i>	152. t. 19.
<i>rarioris pili Moufeti.</i>	156.
<i>Eruca Aldrovandi Tabulae primae, 157. t. 21.</i>	
<i>secundae, 158. t. 21. tertiae, 159. t. 21.</i>	
<i>quartae, 161. t. 21. quinta, 161. t. 21.</i>	
<i>Textae.</i>	163. t. 22.
G,	
<i>Gryllus, Nomen, Differentiae.</i>	91. t. 12.
<i>Gryllotalpa Moufeti, Nomen, Differentiae.</i>	93.
H,	
<i>Herbivore.</i>	
<i>Hippocampus.</i>	73.
<i>Hirudo</i>	211. t. 26.
	lacustris, 207. t. 25.
	marina, 206. t. 25.
<i>Holzspecht Tigurinorum.</i>	86.
<i>Humifugae.</i>	73.
I,	
<i>Insecta aptera octo pedum.</i>	137.
	duodecim et quatuordecim pedum.
	151.
<i>aquatica.</i>	200.
	apoda, 206.
	multipeda, 204.
	paucipeda, 200.
	pedata, 200.
<i>Insecta Coleoptera f. Vaginipennia.</i>	82.
	Terrefria apoda, 185.
	pedata non alata, 120.
	paucipeda, 120.
	multipeda non alata, 170.
<i>Involvulus Plauti.</i>	112.
<i>Ips.</i>	112.
<i>Julius.</i>	183. t. 23.
K,	
<i>Kupffertwurm.</i>	197.
Lacer-	
G g 2	

INDEX.

L.	Pag. 201. t. 27.	Perlae vulgo dictae, 35. Differentiae, 36. 37. t. 4.
Lacerta aquatica.		Phalangia, parva Bellonii, 146. t. 28.
Lendes.	131.	Phalaenae magnae Moufeti, 150.
Libellae, Aldrovandi: Moufeti.	36. t. 3.	mediocres M., 51. 52. t. 7.
Ligniperda.	203.	minimae M., 53. 54. t. 7.
Limax.	198. t. 24.	55. t. 7.
Locusta aquatica.	201. t. 27.	Pinguiculus Agricolae, 104.
Locustae, tab. II. Nomen, Descriptio, Locus, Viatus, 83. Generatio, Actiones animales, 84.		Pollin, 181.
Vitus.	85.	Portapeso Insubrium, 101.
Aldrovandi.	88.	Propolis, 21.
Moufeti.	86.	Procarabaeus, 104. t. 15.
Lumbrici terrestres.	197.	Pseudospeca, 26. t. 2.
aquatici.	t. 25.	Pulex, Nomen, Descriptio, Viatus, Locus, Ortus, Natura, Fuga, 130. Differentiae, 131.
M.		marinus, 204. t. 27.
Majalis Scarabaeus.	104. t. 15.	Pulices, 150.
Mantes Africana.	87. t. 11. 12.	Q.
Italica.	86.	Quicci Brasiliensium, 96. t. 15.
Mel, Nomen, Descriptio, 12. Elechio, Vitus in cibis, 12. in medicina, 15. Differentiae, 17.		R.
Meloës Paracelsi.	104.	Reduvius, 129.
Mulfum.	16.	Ricinus, 130.
Muscae in genere, 61. tab. 9. 10. Nomen, Descriptio, Locus, Viatus, Generatio, 62. Sympathia et Antipathia, Actas, Volatus, Ingenium, 63. Vitus 64. Differentiae, 65.		S.
Muscae Aldrovandi Tabulae primae, 65. t. 9.		Scarabaei, Nomen, Descriptio, 93. Locus, Viatus, Generatio, Natura, 94.
secundae, 67. t. 9. tertiae, 69. t. 9.		Scarabaei Aldrovandi, 99. t. 14.
Muscae Moufeti aquatica.	70. t. 10.	Moufeti maiores Cornuti, 94. t. 15.
terrestres.	73. t. 10.	minores non cornuti, 97. t. 15.
militares Luciano spatiatides.	73.	Scarabaeus aquaticus, 202. 104.
strutipterae,	74.	Scolopendra terrestris, Nomen, Descriptio, Natura, Morbus, Vitus, Differentiae, 182. t. 23.
Erinopterae,	74.	marina, 205. t. 25.
Chelidoniae,	74.	Scorpio, tab. 18. Nomen, Descriptio, Locus, Vitus et Generatio, 137. natura et mores, Venenum et medela, Antipathia, 138. Vitus in medicina, Differentiae, 139.
sericaudae Moufeti,	74.	alatus, 118. t. 162.
unifetae,	74. t. 10.	Palustris, 201. t. 27.
bifetae,	75. t. 10.	Sphondylis, 135.
bipiles,	75. t. 10.	Cordi, 93.
tripiles,	75. t. 10.	Squilla, 200.
quadripiles,	76. t. 10.	Staphylinus, 136.
Muscae rarioris specie,	76.	Stellae, Nomen, Descriptio, Natura, 208. Vitus, Differentiae, 208. t. 25. 26.
scoriaprae,	76. t. 10.	T.
quadripennes,	76. t. 10.	Tabanides musca, 77. t. 10.
Musca Chrysopis dicta.	76. t. 10.	Tabanus, Nomen, 76. t. 9. Descriptio, Differ-
Tabanides.	77. t. 10.	siae, 77.
Muscae terrestres Moufeti ζωφάγοι.	71.	Tagliadizzo Italorum, 119. et 112.
ζωφάγοι,	73.	Talpa Ferrantis Imperati, 132.
Musca aquatica.	202.	Tambeiva Brasiliensium, 16.
N.		Tarantula, 148.
Notonecta.	201. t. 27.	Taurus volans Brasiliensis, 104.
O.		Tenamaznanapaloa, 191.
Oestrus.	77. t. 9.	Teoculin, 110.
Ortodacna.	34.	Teredines, 189.
P.		Teredo, 107.
Papilioes in genere, Nomen, Descriptio, Locus, Viatus, Generatio, 38. Natura, 39. Vitus, Differentiae, 40.		Termites, 188.
Aldrovandi Tabulae primae, 40. 41.		Thripes, 189.
t. 15. secundae, 42. t. 5. tertiae, 43.		Tineae, 129.
t. 5. quaruae, 44. t. 5. quintae, 45.		Tipula, Wassermücken, 202. t. 4. et 27.
t. 5. sextae, 45. 46. t. 5. septimae,		Tunga Brasiliensis, 150.
46. 47. t. 5. octavae, 47. 48. t. 5.		Tryxalis Moufeti, 92.
nonac, 48. 49. t. 6. decimae, 49. 50.		V.
t. 6. undecimae,	50. 51. t. 6.	Vermes, Nomen, Generatio, Natura, Vitus, Differentiae, 187.
Papilioes Moufeti,	51. t. 7.	arborarii, 187.
diurni, magni Moufeti	55. t. 7.	scuticarii, 191.
medii,	57. t. 7.	Leguminarii et frumentarii, 192. t. 24.
minimi,	59. t. 7.	farinacei, 192.
Papilio Bombycum.	59. t. 22.	Herbarii, 193.
Indicus,	40. t. 5.	in animalibus nati, 194.
Pediculi alati,	118.	Homine, 196.
Pediculus, Nomen, Generatio, 127. Vitus, Differentiae,		tubulis nascentes, 206.
marinus,	128.	Vespa, Nomen, Descriptio, Locus, 23. Viatus, 24. Actas, Vitus, 25. Differentiae, 26.
	209. t. 27.	Vva marina, 212.

ENVME-

ENVMERATIO MORBORVM,

EX QVIBVS PETVNTVR REMEDIA

INSECTIS.

A.

A ngina.	pag. 179. b.
Asthma.	181. b.
Articulorum vulnera.	142. a.
Aures.	91. b.
Aurium dolores.	35. b. 116. b. 142. a.

C.

Calculus.	91. b. 123. a. 126. b.	181. b.	Materiam vitiosam elicientia.
Capilli.		182. b.	Morsus canis rabidi.
Capilli ut erescant.		64. a.	Morsus venenosus.
Capitis dolor.		199. b.	— — serpentum.
Cimices ut interficiantur.		182. b.	— — aspidum.
Colica.		126. b.	
Codylomata.		142. b.	

D.

Dentium dolor.	194. b.
Dentium rubigo.	179. b.
Diuretica.	40. a. 91. b.
Dysenteria.	142. b.
Dysuria.	35. b. 91. b.

E.

Epilepsia.	126. b. 152. a.
Faucium dolores.	91. b.
Febris.	123. a. 126. b.
Febris quartana.	91. b. 98. b.
Flatus dissipantia.	142. a.
Fluor muliebris.	123. b. 152. a.

H.

Haemorrhagia.	142. b. 152. a.	Tuffis.
Haemorrhoidas tollens.	181. b.	
Hernia.	199. b.	
Ignis sacer.	91. b.	Venerem concitantia.
Ilchiadica passio.	123. b.	Verrucæ.

I.

Lepra.	123. b.
Lentigines.	123. b.

M.

Morsus canis rabidi.	21. b.
Morsus venenosus.	212. a.
— — serpentum.	152. a.
— — aspidum.	126. b.

ibid.	
-------	--

O.

Oculi.	64. b.
Oculorum morbi.	181. b.

P.

Paronychia.	181. b.
Parotides.	91. b.

R.

Regius morbus.	181. b.
----------------	---------

S.

Sanguini evacando utilia.	207. b.
Sanguinis per vesicam et anum excretionem prohibentia.	199. b.
Stranguria.	199. b.
Stranguria mulierum.	85. b.
Stranguria equorum.	126. b.
Surditas.	64. b. 116. b.

T.

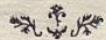
Tuffis.	21. b.

V.

Venerem concitantia.	212. b.
Verrucæ.	199. b.
Vomitum excitantia.	123. a.
Vulnera.	35. b.
Vlceres pedum.	199. a.
Vlceræ putrida.	91. b.
Vrina difficultas.	181. b.

A.

A pis.	21. b.	Hirudo.	207. b.
Aranca.	142. a.		
B latta.	116. a.	Limax.	198. b.
Bombyces.	179. b.	Locustæ.	85. b.
C imices.	126. b.	Muscae.	64. a.
E rucae.	152. a.	Orsodaena.	35. b.
F ormica.	123. a.	Papiliones.	40. a.
G .	91. b.		
G rillus.		Scarabaeus.	98. b.
H .	211. a.	Vermis herbarius.	194. b.

M h h

IN MEMORATIO MORTUORVM

IN CEMETERY OF THE CHURCH OF ST. JAMES THE LESS

IN SEPT. 1750.

M

ADMONITIO

AD BIBLIOPEGVM QVO QVAEVIS TABVLA LOCO
SVO SIT INSERENDA.

TABVLA	I.	pag.	I.
II.	p.	19.	
III.	p.	36.	
IV.	p.	41.	
V.	p.	51.	
VI.	p.	52.	
VII.	p.	52.	
VIII.	p.	66.	
IX.	p.	70.	
X.	p.	86.	
XI.	p.	88.	
XII.	p.	91.	
XIII.	p.	99.	
XIV.	p.	94.	
XV.	p.	105.	
XVI.	p.	120.	
XVII.	p.	125.	
XVIII.	p.	137.	
XIX.	p.	152.	
XX.	p.	154.	
XXI.	p.	157.	
XXII.	p.	164.	
XXIII.	p.	182.	
XXIV.	p.	186.	
XXV.	p.	200.	
XXVI.	p.	208.	
XXVII.	p.	208.	
XXVIII.	p.	211.	

TITVLVS II.

De Serpentibus in specie.

CAPVT I.

De Serpentibus terrestribus.

ARTICVLVS I.

De Vipera.

Primaria fere Serpentum Differencia est, in quantum in *Terrestres* et *Aquaticos* et *Dubios* distinguuntur. *Terrestres* sunt, *Vipera*, *Ammodites*, *Cerastes*, *Haemorrhou*s, *Seps*, *Aspis*, *Dipsas*, *Scytale* et *Amphisbaena*, *Caecilia*, *Cenchrus*, *Acontia*, *Dryimus*, *Elaps* et *Anguis Aesculapii*. His *Indicos* adde.

Ambrosin.
de serpent.
l. i. c. 2.
Nomen.

Aristot. l. i.
de generat.
Animal.
c. 10.

Descriptio.

Viperam quidam ab eo quod vi pariat, nomen fortitam putant: quasi a faetu exeunte, alvus matris laceretur: alii, et quidem verissime, quasi viviparam, et per contractiōnem *viparam* et *viperam*, quod ova intra alvum concipiāt, deinde faetūm vivum enīatur. Graecis est aliquando per excellentiam ὕφεις, ut in Oppiano animadvertere est, communiter ἔχει mas, et ἔχειν faemina, παρὰ τὸ ἔχειν εὐ ιστή τὴν γανὴν ἄχοι θαύματα, quod ad interitum usque faetūm contineat, cui fabulae apud veteres fides data; vel παρὰ τὸ ἔχειν εὐ άυτῆ τὸ ζεῖν, quod animal intra alvum contineat, quod verissimum. Hodie Graeci Echendas, teste Bellonio, nominant. Itali Marafos. An recte, alibi disquiretur. Suesianus *Scorzonem* vocat: Nicolaus Florentinus *Scorzonem*; quod vocabulum, apud Italos, omnibus serpentibus commune est. Arabes *Thyri* vocabulum ipsis imponunt. Vnde Andromachus viperinos pastillos, ferinos appellavit, a Graeco τηρη seu τηρίου. *Nepam* non esse, certum.

Serpens est venenosus longitudine cubitali, saepe prolixiore, colore subflavo, pluribus maculis consperso. Mari caput angustum et acutum, collum crassius, corpus tenuius. *Cauda* ritu aliorum serpen-

tum gracilescit, non tamen accervatim ut faeminae. *Squamis* circa extremitatem asperioribus tegitur, quas ira percita erigit. *Meatus* excrementorum in cauda est ventri propinquior. Canini dentes duo, faeminis plures. Galenus, faemi- Galen. de Therica ad Pisonem.

nas subflavi coloris, admodum agiles, collum maxime porrigentes, oculis subrubentibus, inverecundis, et ferini intuitus facit. *Aëtius*, multis notis instar rotarum exornatas, magnitudine Cubitali cauda acervatim in tenuitatem desinente, alvo sinuosiore, et quae caudae innixa graditatur. *Cardanum* si sequamur, erit praestantissimis viperis caput latum, erectum, et cavum, figura rhombi, oculi vivaces, breve corpus, et ad motum alacre. *Amatus Lusitanus* in Hispania cubitalem esse scribit, capite presso et acuto in quo verruca conspicitur, dorso veluti quadam catenam depicto.

Anatomica ipsius Ambrosini ver- *Anatomicae*
bis exequemur. Sic autem ille. In *Ambrosin.*
dissectione viperini capitinis *cerebrum* *Serpent.* *l.*
subnigri coloris conspicitur, et adeo *c. 3. p. 117.*
pusillum, ut vix quantitatē quatuor granorum milii adaequet, propter hoc animal a quibusdam calidum, et siccum esse creditur: quod immodus calor cordis a frigiditate cerebri temperari nequeat. *Auriculis* viperae carent, sed earum loco quasdam cavernas habent: Etenim Plinius tradidit animalibus faetūm vivum parientibus aures inesse eminentes, exceptis cartilagineis, vitulo marino, Delphino et viperis quae quibusdam foraminibus pro auribus, utuntur. Quod ad dentes, Gesnerus tradit quosdam *vipe-*